

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 11939/2022
07.09.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле – противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Марко Михаљевић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Јован Брдар, адвокат из ..., ради развода брака и одлучивања о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против решења Вишег суда у Крагујевцу Гж2 35/22 од 10.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 07.09.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ решење Вишег суда у Крагујевцу Гж2 35/22 од 10.05.2022. године и решење из става другог изреке пресуде Основног суда у Крагујевцу П2 1397/19 од 24.12.2021. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на одлучивање о тужбеном захтеву

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 1397/19 од 24.12.2021. године, ставом првим изреке, разведен је брак закључен између АА, рођене ... из ..., рођене ...1972. године у ... и ББ из ..., са боравиштем у ..., рођеног ...1974. године у ..., закључен дана ...2016. године у ..., Република ... и уписан у Матичну књигу венчаних која се води за матично подручје Крагујевац, под текућим бројем .. за текућу 2016. годину, на основу члана 41. Породичног закона. Ставом другим изреке, Основни суд у Крагујевцу се огласио међународно ненадлежним у делу захтева за одлучивање о вршењу родитељског права у односу на малолетно дете ВВ, рођеног ...2015. године. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Решењем Вишег суда у Крагујевцу Гж2 35/22 од 10.05.2022. године, одбијена је жалба тужиле – противтужене АА, па је потврђено решење садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка,

погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијано решење на основу члана 408. у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Према разлозима побијане одлуке, тужила и тужени су закључили брак ...2016. године у ..., Република ..., који је уписан у Матичну књигу венчаних за матично подручје Крагујевац, под текућим бројем .. за 2016. годину. Заједница живота странака је престала септембра 2019. године, након што је тужили изречена полицијска мера забране приласка туженом и мал.детету, од када тужила живи у Обе странке су поднеле тужбе за развод брака и то тужила домаћем суду дана 18.09.2019. године, а тужени Окружном суду ... у ... дана 19.09.2019. године. Поступак за развод брака пред страним судом је прекинут до одлуке домаћег суда. Парничне странке имају дете, мал. ВВ, који је рођен2015. године у ... и уписан у Матичну књигу рођених за подручје Града Крагујевца под бројем .. за 2015. годину. Одлуком Рс 77/15 f-51 од 24.01.2020. године, ставом првим, Окружни суд ... у ... се огласио међународно неналежним, ставом другим одлучио да се брига о детету мал. ВВ, привремено преноси на оца ББ, тако да ће он привремено самостално вршити родитељско право, а ставом трећим, уређен је начин виђања тужиле са дететом. Тужени је поднео противтужбу домаћем суду дана 26.11.2019. године, са захтевом за развод брака и вршење родитељског права, коју је повукао у поднеску од 11.12.2020. године и истакао међународну ненадлежност домаћег суда.

Првостепеном пресудом, нежалбеним делом става првог изреке, разведен је брак закључен ...2016. године између тужиле и туженог, док се ставом другим изреке, првостепени суд огласио међународно ненадлежним у делу захтева за одлучивање о вршењу родитељског права у односу на малолетно дете ВВ, рођеног ...2015. године, са позивом на одредбе члана 5. – 10. Конвенције о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и сарадњи у материји родитељске одговорности и мера заштите деце, објављене у „Службеном гласнику РС“, Међународни уговори бр. 20/2015, а која се примењује у Републици Србији од 01.01.2016. године, уз закључак да у конкретном случају нису кумулативно испуњени услови предвиђени чланом 10. наведене Конвенције за проширење надлежности домаћег суда да о вршењу родитељског права одлучује у спору за развод брака.

Другостепени суд је одбио жалбу тужиле и потврдио решење којим се првостепени суд огласио међународно ненадлежним у делу захтева за одлучивање о вршењу родитељског права у односу на малолетно дете, прихватајући правну аргументацију првостепеног суда.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује на погрешну примену права.

Одредбом члана 6. став 1. Породичног закона прописано је да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Одредбом члана 226. став 1. Породичног закона, прописано је да је суд дужан да пресудом у брачном спору одлучи о вршењу родитељског права. Породични закон

предвиђа случај атракције надлежности у спору за развод брака у коме се истовремено одлучује и о вршењу родитељског права и издржавању детета. Спором о вршењу родитељског права, у смислу члана 68. – 74. Породичног закона којима се одређује садржина родитељског права, сматра се и спор о поверавању заједничког детета једном родитељу, начину одржавања личних односа детета са другим родитељем или одређивању висине доприноса за издржавање детета од стране другог родитеља.

Конвенција о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и сарадњи у материји родитељске одговорности и мера за заштиту деце („СЛ. гласник РС“ – Међународни уговори, бр. 20/2015), прописује норме о међународној надлежности, меродавном праву, условима за признање и извршење одлука о родитељској одговорности и мерама за заштиту деце, укључујући и одредбе о сарадњи између уговорница. Чланом 10. ове Конвенције, прописано је проширење надлежности поводом бракоразводног поступка.

У конкретном случају, тужилца је поднела тужбу за развод брака и вршење родитељског права пред домаћим судом дана 18.09.2019. године, а тужени противтужбу са истоветним захтевом дана 26.11.2019. године. Првостепени суд је одлучио о разводу брака парничних странака, истовремено налазећи да није међународно надлежан у делу захтева за одлучивање о вршењу родитељског права, која одлука се не може прихватити. Наиме, најбољи интерес малолетног детета је приоритет у свим поступцима, па и у поступцима одлучивања о вршењу родитељског права у ком поступку се коначно разрешавају питања не само у односу на права родитеља, већ и на положај детета и његово право да му буду обезбеђени најбољи могући животни и здравствени услови за правилан и потпун развој, као и лични однос са родитељем са којим не живи.

Имајући у виду одредбе Породичног закона и наведене Конвенције, као и садржину постављених захтева по тужби и противтужби, произлази да у конкретном случају постоји надлежност домаћег суда. Околност што је тужени у току поступка повукао противтужбу не представља препреку за вођење спора, нити утиче на надлежност домаћег суда за одлучивање о вршењу родитељског права, с обзиром да је подношењем противтужбе заснована надлежност домаћег суда, будући да је тужени прихватио надлежност домаћег суда да одлучи о свим постављеним захтевима, па и о вршењу родитељског права. Оваква надлежност за одлучивање о вршењу родитељског права је и у најбољем интересу детета, јер ће се коначно разрешити питање поверавања детета и одржавање личних односа са родитељем са којим дете не живи.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да је погрешно одлучено о накнадно истакнутом приговору ненадлежности домаћег суда за одлучивање о захтеву за вршење родитељског права, па је применом члана 415. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

У поновном поступку првостепени суд ће одлучити о основаности преосталог дела захтева, имајући у виду примедбе из овог решења, а потом правилном применом материјалног права донети нову на закону засновану одлуку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**